

Jubileusz 90-lecia urodzin prof. dr. hab. Stanisława Płonki

Rok 2023 jest szczególny dla prof. dr. hab. Stanisława Płonki. 90. urodziny to wyjątkowy moment w życiu każdej osoby, która osiągnęła ten wiek oraz wspaniała okazja do świętowania w gronie rodziny i przyjaciół. Ten Jubileusz to świadectwo bogatego, pełnego doświadczeń i dokonań życia. Dziewięć dekad, a każda z nich wypełniona nauką, pracą, zmaganiem się z wieloma problemami, ale także pełna wspaniałych osiągnięć w życiu zawodowym i prywatnym. Na życiorys Jubilata składają się niezliczone chwile, uczucia, wspomnienia i doświadczenia. To badania naukowe, wykłady, referaty i szkolenia, popularyzacja wiedzy zootechnicznej w środowisku hodowców i doradztwo rolnicze, współpraca z interesującymi osobami w kraju i za granicą – naukowcami, studentami i hodowcami, podróże naukowe po całym świecie, wyzwania, pasje i przygody.

Profesor Stanisław Płonka urodził się 17 grudnia 1933 r. w Osieku koło Oświęcimia w chłopskiej rodzinie o patriotycznych tradycjach. Wśród Jego przodków byli powstańcy, działacze opozycyjni, społecznicy. Jego dziadek Franciszek Kramarczyk (1854–1940) posiadał gospodarstwo o powierzchni 45 ha. Podobnie jak jego ojciec i dziadek był przez wiele lat wójtem Osieka, a w latach 1889–1901 – posłem do Sejmu Krajowego Galicji. Pokolenie Jubilata dotknęły boleśnie czasy II wojny światowej. Okupacja uniemożliwiła kształcenie dzieci i młodzieży z polskich rodzin. Dopiero po zakończeniu działań wojennych pojawiły się możliwości, żeby w skróconym programie zdobyć podstawową wiedzę.

Wykształcenie: Państwowe Liceum Rolnicze w Czernichowie –1949–1953; studia w Wyższej Szkole Rolniczej w Krakowie (dawny

wydział rolniczy UJ) – 1953–1959.

Praca zawodowa: Powiatowy Związek Kółek i Organizacji Rolniczych w Oświęcimiu – 1959–1960; Wyższa Szkoła Rolnicza w Krakowie – 1960–1966; Stacja Doświadczalna Instytutu Przemysłu Mięsnego, Cichawa (zleczone wykłady dla wszystkich pracowników terenowych kontraktujących w gospodarstwach chłopskich tuczniaki dla zakładów mięsnych, eksportujących tusze bekonowe do Anglii, 1960–1961; Instytut Zootechniki w Krakowie – 1966–2003; podczas 4-letniego urlopu bezpłatnego w latach 1985–1989: Federal University of Technology, Minna, Nigeria.

Staż naukowy: Reading University, Anglia 1973/1974 – roczne stypendium FAO (Food and Agriculture Organization z siedzibą w Rzymie).

Stopnie naukowe: doktor – Wyższa Szkoła Rolnicza, Kraków, 1966; doktor habilitowany – Wyższa Szkoła Rolnicza, Olsztyn, 1973; profesor – akt nadania tego tytułu odebrany z rąk prezydenta Lecha Wałęsy, Belweder, 1992.

Ze studentami w Federal University of Technology (Minna, Nigeria, 1989)

W USA w Waszyngtonie koło Capitolu z pracownikami IZ (1977)

Na statku w porcie w delcie Missisipi (Nowy Orlean, USA, 1977); drugi z lewej – K. Werner

Nominacja profesorska w Belwederze (1992)

Emeryturę czas zacząć – Szef w gronie pracowników (2003)

U stóp piramid i Sfinksa w Gizie (Egipt, 2005)

Prof. S. Płonka wielokrotnie brał udział w licznych wyjazdach studialnych i na konferencje naukowe do: USA, Wielkiej Brytanii, RFN, Finlandii, Danii, Austrii, Szwajcarii, Szwecji, ówczesnej Jugosławii i Hiszpanii.

Szczególnie bliskie kontakty miał z University of Aberdeen, Szkocja (Prof. Peter English); Swine Research Station, Hyvinkaa, Finlandia (Dr. Timo Alaviuhkola); Animal Production Research Institute, Giza, Egipt (Prof. Mohamed Rafaei Mostafa); US Feed Grains Council oraz American Soybean Association – w ramach współpracy z dr. Klausem Wernerem grupa pracowników IZ odwiedziła w 1977 r. zakłady naukowe prowadzące badania w zakresie produkcji zwierzęcej w uniwersytetach stanowych: Alabama, Teksas, Iowa, Illinois.

Dorobek naukowy prof. dr. hab. Stanisława Płonki zawarty jest w ponad stu publikacjach, w tym 42 naukowych. Pod Jego kierownictwem zostało wypromowanych trzech doktorów. Ponadto, w latach 1979–1985 był zastępcą Redaktora Naczelnego „Roczników Naukowych Zootechniki”, a w latach 1992–2003 – Redaktorem Naczelnym „Biuletynu Informacyjnego IZ”. Pod Jego kierownictwem czasopismo przybrało nowy kształt, format i styl, zyskując kolor, oprawę fotograficzną i zmieniając od 2002 r. nazwę na „Wiadomości Zootechniczne”.

Na górskich szlakach (1969, 2020)

Narciarstwo – wieloletnia pasja i przygoda
(Alpe Cermis we Włoszech, 2010)

Po drogach i bezdrożach na rowerze (2023)

Prof. dr hab. Stanisław Płonka dał się poznać w ciągu lat swojej pracy zawodowej nie tylko jako dociekliwy pracownik naukowy, specjalista z zakresu żywienia i utrzymania trzody chlewnej, ale również niezmierny propagator osiągnięć naukowych, sprawny organizator, wykładowca i wydawca. Posiadał dużą znajomość zagadnień związanych z rolnictwem i doświadczenie w zakresie różnych form nauczania i szkolenia. Jego osobowość, pracowitość i nieprzeciętny intelekt zyskały Mu wdzięczność i uznanie wśród współpracowników i podwładnych, którzy zawsze mogli liczyć na Jego wsparcie. Zawarte w trakcie różnorodnej działalności naukowej i szkoleniowej w kraju i za granicą kontakty niejednokrotnie przerodziły się w trwające wiele lat przyjaźnie.

Więcej szczegółów na temat pracy badawczej i upowszechnieniowej Jubilata w Instytucie Zootechniki można znaleźć w książce: „Samodzielni pracownicy naukowcy Instytutu Zootechniki 1950–2015. Jubileusz 65-lecia”, Kraków-Balice, 2015.

Opłatek w Instytucie Zootechniki PIB (2005)

W życiu prywatnym Profesor Stanisław Płonka to humanista o ogromnej wiedzy i wielu uzdolnieniach, człowiek wesoły i dowcipny, a zarazem skromny, cieszący się ogromną sympatią w swoim otoczeniu. Zawsze znalazł czas na realizację swoich pasji. Jedną z nich była turystyka górską, drugą narciarstwo w Tatrach i Dolomitach. Wiele czasu poświęcał ogrodnictwu, hodował kwiaty, owoce i warzywa. Od wielu lat uprawia turystykę rowerową. Ta metoda spędzania wolnego czasu daje Mu przyjemność połączenia aktywności fizycznej z poznawaniem piękna rodzinnego kraju.

Dostojny Jubilacie, niech Ci zawsze towarzyszy poczucie spełnienia i przekonanie, że dzieło Twego życia pozostanie częścią tego co najlepsze w zootechnice polskiej. 90 lat to nie tylko znak długowieczności, ale przede wszystkim sposobu życia.

Ad multos annos Profesorze – w zdrowiu i poczuciu dobrze spełnionego obowiązku.

Redakcja

Uwaga: Zamieszczone w tekście zdjęcia pochodzą z archiwum Redakcji, a także zostały „wykradzione” ze zbiorów rodziny Jubilata z pomocą Jego córki Teresy Albrzykowskiej. Za udostępnienie zdjęć bardzo dziękujemy.